

Patyčių keliami jausmai ir ką su jais daryti

Reikalingos priemonės: pieštukai ar flomasteriai; 2 dideli lapai; lipnūs lapeliai.

Pristatykite temą: *„Beveik kiekvienas vaikas būdamas mokykloje susiduria su bendraamžių patyčiomis ar priekabėmis. Šiandien mes mėginsim suprasti, kokį elgesį galime vadinti patyčiomis“.*

Užduotis vaikams: vieno didelio popieriaus lapo viduryje užrašomas žodis „PATYČIOS“. Lapas padedamas rato viduryje. Vaikams padalinama po vieną lipnų lapelį bei po rašiklį, pieštuką ar flomasterį. Vaikams pasakoma užduotis: *„Patyčiomis galime vadinti labai įvairų elgesį. Užrašykite ant savo lapelio, kokį elgesį ar veiksma Jūs pavadintumėt patyčiomis – ant vieno lapelio užrašykite po vieną veiksma ar elgesio forma. Jei sugalvojate daugiau veiksmų, kuriuos galėtumėt pavadinti patyčiomis – pasiimkite tiek lapelių, kiek veiksmų sugalvojate. Užrašytus lapelius suklijuokite štai ant šio lapo, aplink užrašą „Patyčios“.*

Kai visi vaikai atlieka užduotį ir suklijuoja visus lapelius, paprašoma, kad vienas vaikas – savanoris – garsiai visai grupei paskaitytų visus ant lapelių surašytus veiksmus. Ant kito didelio lapo surašomi visi veiksmi, kuriuos vaikai įvardino kaip patyčias. Mokytojas apibendrina visus išvardintus veiksmus. Jei vaikai parašė kažkokius veiksmus, kurie neįeina į patyčių apibrėžimą – tai įvardinti ir paaiškinti, kodėl to veiksmo mes nevadiname patyčiomis. Į bendrą veiksmų būtiną įtraukti ir tuos veiksmus, kurių patys vaikai neįvardino. Labai naudinga, prieš įtraukiant į sąrašą kokį nors veiksma, pačių vaikų paklausti, kaip jie mano, ar tokį elgesį mes vadintume patyčiomis, ar ne. Pavyzdžiui, kaip atskiros patyčių formos vaikai nepamini daiktų atiminėjimo. Tad galima klausti: „Kaip manote, o jei kitas vaikas iš Jūsų atima kokį nors daiktą, ar tai patyčios?“ Būtinai skatinti vaikų diskusijas.

Užbaigiant šią temą vaikams pasakyti patyčių apibrėžimą: *„Patyčiomis mes vadiname įvairų elgesį, kuriuo vienas vaikas įskaudina ar pažemina kitą vaiką. Paprastai patyčios vyksta ne vieną kartą, o kartojasi. Pavyzdžiui, kai vienas vaikas pravardžiuoja kitą, jis tai daro ne vieną dieną, o dažnai“.*

ŠALTINIS:

https://www.bepatyciu.lt/media/files/downloadable/kuriame_klase_be_patyciu.pdf

Kodėl vaikai tyčiojasi?

Paprašykite moksleivių atsakymų tokiu klausimu: kodėl vaikai tyčiojasi? Ko jie siekia tokiu elgesiu? Vaikų išsakytas idėjas surašykite lentoje. Papildykite moksleivių išsakytas mintis tokiomis vaikų citatomis iš diskusijų forumo www.vaikulinija.lt:

Vaikai tyčiojasi, nes...

- „...nori pavaidinti prieš kitus.“
- „Kurie tyčiojasi ir patys silpni, todėl ieško silpnesnių, kad galėtų iš jų pasityčioti, pavaidinti, kad jie yra KIETI nors taip nėra.“
- „Vaikai tyčiojasi iš kitų, nes nori pasirodyti kieti prieš kitus... arba tiesiog turi tik kompleksų ir kad juos paslėptų, susiranda silpnesnį ir jį puola... jis tada jaučiasi geresnis ir stipresnis...“
- „Manau tyčiojasi tie, kurie mano esą patys geriausi ir kiečiausi... bet jie labai klysta.... Būkime geresni ir supratingesni.... nebūkime tokie žiaurūs, kokie esam....“
- „Manau kad jiems trūksta dėmesio, tiesiog pasityčiodami iš silpnesnio jie gauna iš aplinkinių dėmesio...“
- „aš manau, kad jie taip elgiasi todėl, kad nori pasirodyti protingesni, bet taip nėra. Jie kaip tik parodo savo silpnumą, nes nemoka bendrauti su kitais“

Dažniausias vaikų įvardinamas priežastis galima suskirstyti taip:

- Patyčios padeda jaustis stipresniu, galingesniu;
- Patyčiomis mėginama atsilyginti už tai, kad pats kažkada patyrei patyčias;
- Patyčiomis bandoma pasijusti geriau.

Padiskutuokite su vaikais (arba duokite užduotį raštu), kaip galima kitais būdais jaustis stipriu ir vertingu vaikų kolektyve

ŠALTINIS:

https://www.bepatyciu.lt/media/files/downloadable/kuriame_klase_be_patyciu.pdf